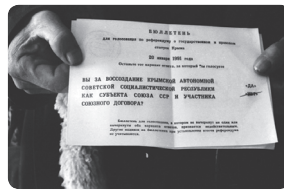

**«ДВА ПАСПОРТИ
МОЇ...»:
«ІГРИ ПРИКОЛІВ»
З КРИМЧАН**

→ 4

**ПЕРШИЙ КОНГРЕС
УКРАЇНЦІВ КРИМУ:
ЙОГО МІСЦЕ ТА РОЛЬ У
ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСАХ**

→ 5

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА
УКРАЇНСЬКА
ГАЗЕТА

№ 45
10.11.2017

www.svitlytsia.in.ua

Востаннє День української писемності та мови відзначався в Криму 2013-го. Зараз українська мова на окупованому півострові під табу. У доповіді, оприлюдненій на сайті Верховного комісара ООН з прав людини 25 вересня 2017 р., йдеться про різке скорочення кількості учнів, які навчаються українською мовою. В ООН цю ситуацію пояснюють домінуванням російського культурного середовища і виїздом тисяч проукраїнських жителів Криму на материкову частину України. Однак тут не враховано основного: українські діти в Криму практично позбавлені можливості навчатися рідною мовою вже тому, що буквально через кілька днів після проведення так званого «референдуму» у 2014 році почався наступ на все українське, передусім – на українські школи.

**ЯРОСЛАВ
САМОВИДЕЦЬ**

П ронищення українського слова в освітній сфері Криму говорили не раз, але особі, яка відповідала й відповідає за цю справу, чомусь не приді-

НА ЧАСІ

«А ТИМ ЧАСОМ ПЕРЕВЕРТНІ НЕХАЙ ПІДРОСТАЮТЬ...»

лено належної уваги. Вся кампанія ліквідації українських шкіл на території Криму проходила під патронатом незмінного освітянського очільника – Наталії Георгіївни Гончарової. У 2014 р. можна було спостерігати за тим, як рішуче і безкомпромісно вона накинулася на

Українську гімназію в Сімферополі, як з невідступним ентузіазмом «благословляла» ліквідацію всіх українських освітянських закладів, а вчителів-україністів направляла на «переробку» в недобитий Кримський республіканський інститут післядипломної педагогічної

освіти (ліквідація цього ВНЗ теж проходила під її патронатом). Як зазначила сама Гончарова, вона є єдиним «міністром», кого залишили від «старого уряду».

У чому ж секрет цього успіху «незамінності»? Справа в тому, що професійна кар'єра п. Гончарової засвід-

чує наявність солідного практичного освітянського досвіду. Перед тим, як очолити Міністерство освіти й науки, молоді та спорту АР Крим, Гончарова набула неабиякий педагогічний та управлінський досвід. У коментарі нашій газеті Лариса Олександрівна Полякіна, директор Спеціалізованої школи «Всесвіт» № 118 з поглибленим вивченням іноземних мов у м. Києві, де з 2008 до 2010 року працювала Гончарова Н. Г., дала їй таку характеристику: «Коли Гончарова прийшла до нас у школу, я її запитала, чому вона звільнилася з «Ерудита» (НВК «Ерудит» м. Києва – прим. автора), на що вона відповіла, що її принципи стали причиною звільнення звідти. Вона працювала моїм заступником з виховної роботи, де зарекомендувала себе з кращого боку. Непогано знала законодавчу базу у сфері своєї роботи. Вона дисциплінована й організована, пунктуальна, любить порядок. На початку своєї діяльності на посаді заступника роботу вела належно, але її амбіції призвели до подальших шорсткостей. Гончарова має непростий характер. Вона – амбітна людина, і має такий же тон спілкування. Її боялися діти і вчителі.

Як учитель-предметник вона сильна. Постійно допомагала молодим учителям і мені. Уже очоливши Міністерство освіти й науки, молоді та спорту АР Крим, Гончарова

**«КРИМСЬКА
СВІТЛИЦЯ» –
ПАПЕРОВЕ
ВІКОНЦЕ В ТАКИЙ
БЛИЗЬКИЙ
І ЯСКРАВИЙ
СВІТ УКРАЇНИ!**

Шановні читачі і передплатники! Передплатуйте нашу газету на 2018 рік для себе, своїх друзів, своєї школи чи бібліотеки!
Передплатний індекс – 90269, вартість річної передплати – 304,52 грн., на 6 місяців – 153,56 грн. Оформити передплату можна як через Інтернет, для цього потрібно зайти на сайт ДП «Преса», де подана детальна інформація, так і в будь-якому відділенні «Укрпошти». Передплативши нашу газету, ви зробите свій маленький внесок у справу повернення рідного Криму!

надіслала нам привітального листа до Дня вчителя.

Щодо мови спілкування і викладання, то в неї це була російська. Я вимагала викладати географію українською, але бачила, що їй це давалося непросто, однак вона старалася. Педради вона спочатку вела російською, згодом українською зачитувала з папірця. У цьому плані їй було важко і вона це не приховувала».

→ 2

НАШ АРХІВ:

ЧИ МОЖЛИВО ПЕРЕСИЛИТИ НЕМОЖЛИВЕ?

→ 6

«А ТИМ ЧАСОМ ПЕРЕВЕРТНІ НЕХАЙ ПІДРОСТАЮТЬ...»

НА ЧАСІ

ІГОР СЛАВ
САМОВИДЕЦЬ

У справі нищення українських шкіл у Криму найбільше вражає те, що Гончарова є уроженкою міста Коростеня, що на Житомирщині, де живуть її батьки і родичі. Нам вдалося зв'язатися з Георгієм Вікторовичем Гончаровим, батьком кримського освітянського «міністра», який відмовився будь-що коментувати, пояснивши це так: «Я очень стар, мне 72 года. Я в этом участия не принимаю, поэтому не могу ничего сказать по этому поводу. Извините, пожалуйста».

21 квітня 2014 року під час зустрічі з батьками дітей, які навчалися в Українській гімназії, Гончарова заявила про зміну статусу школи через заяви, що надходять до кримського Міносвіти. Очільниця зазначила, що вже отримано 328 заяв, тобто «третина вашого контингенту. 328 – це достатня кількість для того, щоб я не мала права покласти це просто під сукно і ніяк не відреагувати на бажання волевиявлення батьків. Ми створимо наказ... і продумаємо формат, як з усіх вас ми зберемо ці заяви». Варто підкреслити, що лише третина батьків висловилися за навчання російською мовою, але цього було достатньо, щоб запустити процес знищення школи. Тобто третина створила привід, за який вхопилася Гончарова. Взагалі для Криму третина – це символ: третина прийшла на «референдум», третина хотіла в РФ, третина вирішує долю всіх, третина

ФОТО З ВІДКРИТІХ ДЖЕРЕЛ

знищила Українську гімназію...

На зустрічі з батьками Гончарова заявила, що історію України буде замінено на історію РФ, українську мову й літературу на російську. І важко зрозуміти, як учорашній український чиновник без ноти жалю, без найменших ознак виправдання однозначно й агресивно заявляє про «русский мір» як свій. Як учитель-географ, який виховував дітей у полі любові до української землі, так просто «перевдягнувся»?

Незабаром Гончарова уже заявить, що на території «Кримського федерального округу Росії» не будуть формуватися україномовні навчальні класи. Вона зазначила, що просто нема бажаних. «Батьки першокласників написали заяви на навчання російською, а в районах проживання кримських татар – кримськотатарською».

І тут «міністр» говорить правду. Спочатку в Криму людей лякали майданом, бандерівцями і правосеками, потім відловлювали тих, хто мав проукраїнські погляди,

потім представники незаконних збройних формувань катували українців, показово здирали скрізь українську символіку, мілітаризували український півострів, а після цього чекають, щоб кримчани, як здоров живеш, писали заяви на здобуття дітьми освіти українською мовою. Це ніщо інше, як насміхання над кримськими українцями.

Заборона всього українського на окупованому півострові примушує етнічних українців берегтися від очевидної агресії з боку ворожо налаштованого російською пропагандою середовища. Не кожен з українців поставить під загрозу дитячу психіку, життя та здоров'я своєї дитини, не кожен погодиться віддати свою дитину в український клас, знаючи, що її цькуватимуть через національну приналежність. А таких випадків уже вистачає.

На думку кримського «міністра» освіти, українська мова і культура на півострові «не зникнуть хоча б тому, що в Криму багато представників цього народу». За

цією логікою мову «цього народу» в кримських школах не потрібно підтримувати.

У серпні 2016 року кримський освітянський «міністр» відзвітувала, що кримські школярі забезпечені підручниками на 100%: «...З'явилися підручники, перекладені кримськотатарською мовою, що для нас дуже важливо. До кінця вересня підручники кримськотатарською мовою в повному обсязі будуть у школах». А ось про підручники українською вже навіть і не згадується. У кримському профільному «міністерстві» проблему знято з порядку денного.

На відміну від кримських українців, які змушені жити на окупованій території, п. Гончарова мала вибір, адже могла відмовитися від ролі нищівника українського слова в системі освіти. Проте вона зробила свій вибір і зайняла відповідне місце в історії України, потрапивши при цьому в базу «Миротворця», українських і міжнародних правоохоронних структур.

ДАЙДЖЕСТ

ЧЕРГОВОГО КРИМСЬКОГО УКРАЇНЦЯ ОКУПАНТИ «СУДИТИМУТЬ» ЗА «ЕКСТРЕМІЗМ»

Севастопольському українцеві Ігорю Мовенку 26 жовтня в міському «управлінні ФСБ» вручили постанову про притягнення в якості обвинуваченого за ч. 2 ст. 280 КК РФ – «публічні заклики до здійснення екстремістської діяльності». За цією статтею чоловікові загрожує до 5 років позбавлення волі, повідомляє Кримська правозахисна група.

«Кримінальну справу» проти Ігоря Мовенка порушили за коментар, який він, за версією слідства, написав улітку 2016 року в спільноті «Крим-Україна» у соціальній мережі «ВКонтакте» і в якому нібито висловлюється думка про необхідність насильницьких дій щодо учасників окупації Криму. Наразі у ФСБ розглядають такий коментар з точки зору не безпеки для людей, а ворожнечі до Росії та факту анексії. Оскільки коментар демонструє явну незгоду з окупацією півострова, то «розслідування» може проводитися за політичними мотивами. Також про вибірковість ФСБ у застосуванні «екстремістських статей» свідчить той факт, що «справу» проти Мовенка порушили після того, як він намагався домогтися розслідування нападу на нього колишнього співробітника спецпідрозділу МВС України «Беркут»; коментар же був опублікований набагато раніше і не привернув уваги окупаційних спецслужб. За побиття українця до відповідальності нікого не притягнули, а проти самого постраждалого порушили «кримінальну справу» за «екстремістською статтею». У квітні 2017 року щодо Ігоря Мовенка було обрано запобіжний захід у вигляді підписки про невиїзд.

ПРОКЛАДАННЯ ТРАСИ «ТАВРИДА» ОГОЛОСИЛИ «ВСЕРОСІЙСЬКИМ СТУДЕНТСЬКИМ БУДІВНИЦТВОМ»

Участь будівельних студентських загонів на об'єктах «федеральної» траси «Таврида» у 2018 році відбудеться у форматі «всеросійського студентського будівництва».

Про це 28 жовтня журналістам заявив командир центрального штабу молодіжної організації «Російські студентські загони» Михайло Кисельов у рамках всеросійського зльоту студентських загонів у Якутську. «Ми б хотіли бачити всеросійське будівництво на об'єктах "Таврида", ми обговорювали це питання у Криму. Президент РФ Володимир Путін схвалив нашу ініціативу на наступний рік – там буде всеросійське студентське будівництво», – сказав він.

ТИМ ЧАСОМ

Один з двох магістральних оптоволоконних кабелів, що йдуть до Криму з території РФ, був пошкоджений під час будівельних робіт на трасі «Таврида» у районі Феодосії. Про це 1 листопада повідомили у пресслужбі компанії «Міранда-медіа», зазначивши, що весь трафік було пущено за резервною лінією зв'язку.

КАРТИНА ПРО КРИМ ЮНОГО ХУДОЖНИКА З БУКОВИНИ ПЕРЕМОГЛА НА КОНКУРСІ В ІТАЛІЇ 13-річний буковинець Данило Гулько, який з березня 2016 року малює імпресіоністичні картини, для участі в конкурсі «Моя Україна» вирішив створити картину про Крим – «Місячне Чорне море».

«Данило раніше часто лікувався у Криму, тож дуже любить цей український півострів, – розповідає Христя Венгринюк, художниця, наставниця юного митця, котрий має розлад аутистичного спектра. – Коли ми з ним вирішили взяти участь у конкурсі картин «Моя Україна», він сам визначився, що малюватиме». Полотно 80х90 см виконане акриловими фарбами: автор працював над ним упродовж двох занять, після чого картину було відправлено до Італії. «Місячне Чорне море» після проведення конкурсу за 60 євро придбав посол України в Італії. «Дитина кайфує від малювання. Учнів, які б отримували таке задоволення, я ще не зустрічала, – зізнається Христя Венгринюк. – Він чує, дихає та живе живописом».

Уже вдруге «Хайтарма» приносить визнання Ахтему Сеїтаблаєву. Раніше його неабиякі режисерські й акторські здібності розкрив художній фільм про депортацію кримських татар 1944 року, що вийшов під такою назвою. І ось на проєкті «Танці з зірками», який нещодавно завершився, танець «Хайтарма» у виконанні Ахтема Сеїтаблаєва та Олени Шоптенко у фіналі дозволив їм посісти почесне третє місце, викликавши при цьому справжній фурор серед глядачів.

ТЕТЯНА МУСТІПАН

В останньому ефірі ведучий шоу Юрій Горбунов зазначив, що пан Ахтем хотів презентувати цей танок, присвячений його народові, кількома ефірами раніше, але все ж таки приберіг цю ідею до суперфіналу. Та-

РЕАКЦІЯ

ЧАСТИНКА КРИМУ В ПРОЕКТІ #ТАНЦІ З ЗІРКАМИ

кож автори для постановки танцю взяли пісню Джамали «1944», з якою вона перемогла на пісенному міжнарод-

ному конкурсі «Євробачення-2016»: виконала її переможниця дитячого «Голосу країни» Еліна Іващенко.

Після завершення виступу глядачі, присутні у студії, ще довго не давали змоги суддям висловити свою дум-

ку щодо танцю. «Вам вдалося дуже щиро, дуже атмосферно не просто розповісти історію, а занурити нас у неї. Чудове соло, Ахтеме, зрозуміло, що це ваше єство, а не просто рухи під музику. Я вважаю, що в цьому проєкті ви як пара сказали дуже багато», – зазначив член журі Влад Яма.

Після виступу суспільство жваво обговорювало побачення, адже залишитись байдужим до такого послання для народу неможливо. Символом надії в танку став паросток, з яким виконавці танцювали: маленька рослинка, яка може не вижити без води, коли довкола лише пісок. Однак надія не вмерла, і сухий пісок перетворюється на цілющу воду – цим Ахтем і Олена намагалися нам показати, що надія завжди є!

Згодом пан Ахтем дав коментар журналістам каналу «1+1» стосовно останнього виступу. Як з'ясувалося, ідея народного танцю була спільною: «Я взагалі не вірив, що дійду до суперфіналу. Але насамперед завдяки Олені, так

сталося, що ми виконали всі 13 танців. І коли стало зрозуміло, що ми будемо у фіналі, вона сказала: "Тільки хайтарма!", – зазначив він.

Крім того, Ахтем Сеїтаблаєв був у захваті від того, як Олені вдалося виконати цей танець, адже їй не притаманний такий стиль: «Вона фантастично станцювала. Я знаю, наскільки важко вловити цю манеру рук, цей ритм. І вона таки зробила це. Величезна подяка Гульнарі Савенко, кримськотатарському хореографу, яка допомогла нам. Я сказав Олені, що в неї з'явилося принаймні 300 тисяч прихильників серед мого народу».

І справді, танцівникам вдалося показати всю значущість народного танцю, який символізує волелюбний кримськотатарський народ, а разом з ним – і теми Криму в сьогоденнішньому українському суспільстві. Водночас символічним є й те, що «Хайтарма» у перекладі з кримськотатарської мови означає «Повернення»: це неодмінно додає віри і надії.

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ З МІГРАЦІЇ РОЗПОЧИНАЄ НАБІР УЧАСНИКІВ НОВОГО ПРОЕКТУ ЗІ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ, ЩО ФІНАНСУЄТЬСЯ НІМЕЧЧИНОЮ

ДО УВАГИ

Міжнародна організація з міграції (МОМ) за фінансової підтримки Уряду Федеративної Республіки Німеччина, що діє через Німецький банк розвитку KfW, розпочинає набір учасників на новий проєкт, що має на меті покращити можливості для самозабезпечення та самозайнятості внутрішньо переміщених осіб та мешканців регіонів, які зазнали наслідків конфлікту. Водночас проєкт зміцнить соціально-економічну стабільність і добробут приймаючих громад в Україні. Завдяки грантам на самозайнятості та мікропідприємництво проєкт надасть змогу вимушеним переселенцям та членам приймаючих громад розпочати новий або розширити наявний бізнес.

ЗАПРОШУЮТЬСЯ:

- Внутрішньо переміщені особи (ВПО) з Донецької, Луганської областей, а також Криму, що проживають в усіх областях України;
- Місцеві мешканці з усіх областей України (територія, підконтрольна уряду України);
- Віком від 18 до 60 років.

У РАМКАХ ПРОЕКТУ ЗАПЛАНОВАНО ЕТАП I. ДВОДЕННИЙ ТРЕНІНГ

Самозайнятості	Мікропідприємництво
<p>План тренінгу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аналіз ринку, основи маркетингу, просування товарів та послуг. • Започаткування підприємництва: ресурси, мотивація, ідеї. • Юридичні аспекти приватного підприємництва. • Планування фінансів. • Основи бух. обліку та податкової звітності. • Як підготувати бізнес-план. <p>Вимоги до учасника: Вже розпочав або хоче стартувати власний бізнес. Перевага надається насамперед особам без постійного місця працевлаштування</p> <p>Група формується з 25 учасників (з них щонайменше 50% – ВПО)</p>	<p>План тренінгу:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аналіз ринку, маркетинг та просування товарів чи послуг. • Юридичні аспекти приватного підприємництва. • Планування фінансів. • Нюанси бух. обліку та податкової звітності. • Як підготувати бізнес-план. <p>Вимоги до учасника: Має досвід підприємницької діяльності, активний бізнес, наявне свідоцтво ФОП, ПП чи ТзОВ (одноосібним власником якого є заявник) з реєстрацією до 31 грудня 2016 року. Грант надається на розширення наявного бізнесу</p> <p>Група формується з 25 учасників (з них щонайменше 50% – ВПО)</p>

ЕТАП II. ПРИВАТНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Для кожного учасника проєкту буде надано експерта для допомоги у формуванні бізнес-плану.

ЕТАП III. ЗАХИСТ БІЗНЕС-ПЛАНІВ

Учасник зробить коротку презентацію бізнес-плану перед комісією МОМ. Рішення про виділення гранту буде ухвалено залежно від результатів захисту.

ЕТАП IV. НАДАННЯ ГРАНТІВ*

Для учасників, які успішно захистили бізнес-плани, буде виділено грант на започаткування або розширення власної справи.

Група «САМОЗАЙНЯТИСТЬ»	Група «МІКРОПІДПРИЄМНИЦТВО»
Розмір гранту: обладнання вартістю до €650	Розмір гранту: обладнання вартістю до €2,500
Призначення: обладнання, інструменти, меблі тощо на закупівлю витратних матеріалів може бути використано до 10% від суми гранту	Призначення: обладнання, інструменти, меблі тощо на закупівлю витратних матеріалів може бути використано до 10% від суми гранту

* Будь ласка, зверніть увагу, що пізніше буде доступний ще один тип грантів.

Грант не фінансує:

- Оренду приміщення чи обладнання;
- Купівлю вживаного обладнання чи транспортних засобів;
- Послуги (юридичні, зі створення реклами, інтернет-сайтів тощо);
- Купівлю тварин чи саджанців.

ЯК ДОЛУЧИТИСЯ ДО ПРОЕКТУ

Заповнити анкету учасника за посиланням: <https://ee.humanitarianresponse.info/x/#YpSj> Анкетування триватиме до 15 грудня 2017 року. Наголосуємо, що відбір відбувається на конкурсній основі – заповнення анкети не гарантує, що ви станете учасником тренінгу. Відібраним учасникам програми зателефонують співробітники МОМ або представники виконавчого партнера МОМ для особистого інтерв'ю. Відібраним кандидатам повідомлять місце та точну дату проведення тренінгу.

Якщо у вас є запитання, ви можете звернутися на гарячу лінію МОМ за телефоном: 0-800-215-025.

Інформація з сайту: <http://www.iom.org.ua>

«ДВА ПАСПОРТИ МОЇ...»: «ІГРИ ПРИКОЛІВ» З КРИМЧАН

Ще місяць тому випала нагода переглянути другий випуск нового гумористично-розважального українського шоу «Ігри приколів» від студії «Квартал 95» та Drive Production, у якому 11 акторів з нового покоління талановитих українських гумористів (переважно зірки шоу «Ліга сміху») виконують, як зазначається, «веселі скетчі на побутові, соціальні, культурні, політичні теми, зрозумілі і близькі мільйонам українців».

ВІТАЛІЙ СОЛОНЧАК

На початку чергового номера ведучий Ігор Ласточкін оголошує: «Пісня, яка зараз пролунає з нашої сцени, запросто могла б зробити фурор на Євробаченні. Але цього, на жаль, не буде. А все через те, що її виконавець досі не визначився, яку державу буде представляти». На сцені, оформленій у кольорах «державного прапора Луганської народної республіки», з'являється актор Юрій Ткач в образі «заслуженого артиста АР Крим Василя Скрепозвонова», в якому проглядаються риси популярних співаків Тараса Петриненка та Іво Бобула, і на мотив відомої пісні «Два кольори» виконує текст такого змісту:

Коли в Криму почалися двійняки
І там дурне почали витворяти –
Хтось український паспорт викидав,
Хтось його рвав, а хтось палив;
Я ж вирішив дипломатично зачекати.
Два паспорти мої, два паспорти –
І все через того, який утік в Ростов.
Два паспорти мої, два паспорти –
Червоний – то життя, а синій – то любов.

Юрій Ткач в образі «заслуженого артиста АР Крим Василя Скрепозвонова»

І ось коли минуло роки три,
В людей раптово змінились ідеали,
Бо ті, хто рвав, ті кляють паспорти,
А хто спалив – пропало всьо –
ну, бо безвіза українцям дали.
Два паспорти мої, два паспорти
Мене надвоє розділяють знов.
Два паспорти мої, два паспорти:
Червоний – то журба, а синій – то любов.

Як бачимо, в українське суспільство за допомогою «масової культури» й надалі виноситься стереотип мешканців Криму як людей, що «досі не можуть визначитись, до якої держави нале-

жати». І вкотре доводиться наполегливо пояснювати, що для переважної більшості кримчан два паспорти, один з яких навіть неможливо назвати документом (бо у світі він мало де таким визнається), – це зовсім не прийма і не забаганка. Це справді «життя» – точніше, його сувора необхідність для мирного населення в умовах війни. Факт лишається фактом – дехто «на материку» пропонує карати носіїв «аусвайсів» за «державну зраду». Що цікаво – нерідко з подібними пропозиціями виступають особи, які самі мають інтереси певного характеру в РФ та на окупованих нею територіях. Дивно, але свого

часу навіть Глава Української держави пообіцяв «особливу розмову» мешканцям окупованого півострова, яким держава-агресор примусово накінула своє громадянство і зобов'язала отримати відповідні папери. І ці слова лунають у той час, коли на адміністративній межі між анексованим Кримом і материковою Україною співробітники відповідних українських служб «тріють руки» на «зрадниках», виявляючи в них червоні книжечки з двоголовим орлом – без яких окупаційні «прикордонники» нерідко відмовляють мешканцям півострова як у виїзді, так і в поверненні додому...

«Синій» паспорт – насправді і «життя» у повноцінному форматі, і «любов». Однак лише з ним на окупованому півострові не дуже й проживеш. Справді, багато хто в Криму протягом періоду окупації «клеїть паспорти» з суто меркантильних міркувань – щоб користуватись тими чи іншими благами від нашої держави, не маючи до неї жодних емоційних зв'язків. Проте очевидно, що особи, котрі так чи інакше позбулися цих паспортів з власної волі, не бажають мати з нашою державою нічого спільного. І дуже дивно,

що доводиться витлумачувати співгромадянам ці речі, «коли минуло роки три». Не менше вражає відсутність усвідомлення того, що можна жити на вільній українській території, вбиратись у вишиванку та розмовляти літературною українською мовою – і при цьому відверто працювати проти України чи просто ненавидіти її, відвідувати окуповані території, щоб читати співвітчизникам лекції про те, як там «усе добре» і «ніхто нікого не утискає», або переконувати їх, що окупанти є «мало не янголами», бо грошове забезпечення з їхніх рук вище за українське. А можна перебувати на окупованій території, маючи в кишені вимушено отриманий російський паспорт, і ділитися з материком корисною інформацією, ночами виводити на стінах «Слава Україні» чи малювати синьо-жовті смуги або висловлювати свій спротив окупації в іншій формі.

Ані отриманий російський паспорт, ані порваний чи спалений український не дають жодних гарантій безпеки на окупованій території і не є підтвердженням лояльності до загарбників. Свідченням цього може бути ситуація вихідця зі Львівщини Андрія Захтея, що перебрався жити до Криму після його окупації і прийняв російське громадянство, від якого побажав відмовитися вже у СІЗО Сімферополя, куди його запротестували як «українського диверсанта». Є й інший приклад, нещодавній. Наприкінці вересня співробітники ФСБ затримали у Сімферополі «за шпигунство на користь України» двох осіб, яких українські ЗМІ називали то «росіянами», то «громадянами Росії»: Дмитра Долгополова, якого у вітчизняних медіа відрекомендували як «російського військового», та його приятельку Ганну Сухоносіву. За звинуваченнями окупаційних спецслужб, затримані «зби-

рали і передавали спецслужбам України відомості, які становлять державну таємницю про діяльність частин і з'єднань Чорноморського флоту»: проти них було порушено кримінальну справу за «державну зраду» – КК РФ передбачає за цією статтею покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 12 до 20 років. Парадокс ситуації полягає у тому, що Дмитро Долгополов до анексії Криму служив у ЗСУ у званні майора, був заступником по роботі з особовим складом в артилерійському дивізіоні, а у 2014 р. зрадив присязі і перейшов на бік окупанта.

І неабияк прикро, коли за подібними персонажами судять загалом про всіх кримчан, – при цьому «охрещуючи» їх «нерезидентами», «особами з подвійним громадянством», відмовляючи у громадянських правах, оголошуючи їхні паспорти «недійсними» через прописку «на території РФ» (!) Але коли з мешканців окупованих теренів так збиткуються українські державні посадовці – то ще півбіди. Найжахливіше – коли цим людям... заздять. Ніде правди діти – «под гнѣтом киевской хунты» не бракує осіб, які в одній кишені носять паспорт з ненависним їм тризубом, а в іншій – тримають дулю, радіють успіхам «мирних ополченців» на сході України і самі бажають мати заповітний документ, який посвідчує особу «гражданина РФ», та тільки лишенько – «Путін не вводить». На подібних осіб суспільство, серед якого вони живуть, фактично не реагує. І носить на руках «патріотичних» діячів, які мають цілі колоди документів або взагалі будь-які паспорти, крім українського, відстоюють особисті етнічні та бізнесові інтереси та протистоять чинній владі. Це зараз у моді. Як досі в моді, на жаль, залишається цькування мешканців окупованих територій.

ЧАСТИНА 1. ПРОБУДЖЕННЯ КРИМСЬКОГО УКРАЇНСТВА

Наприкінці 80-х років минулого століття під впливом демократичних політичних процесів, які активізувались у Москві, Ленінграді та Києві, почало пробуджуватись громадсько-політичне життя й у Криму. Відомо, що саме радянська ідеологічно-пропагандистська машина найбільш активно працювала над тим, аби півострів став комуністичним заповідником та осередком створення нової історичної спільноти «русскоязычного, советского народа».

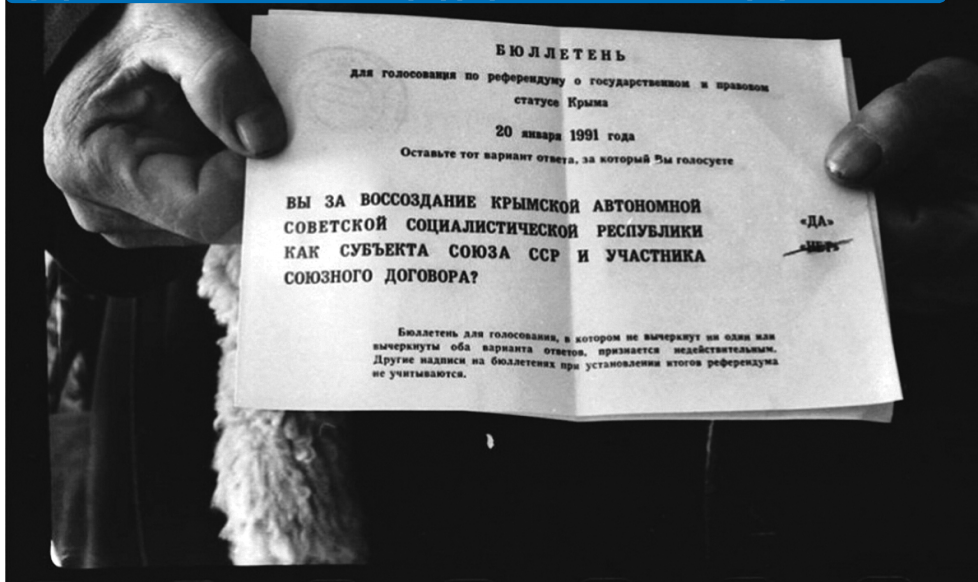
ПЕТРО ВОЛЬВАЧ

Тому цілком закономірно, що на завершальному етапі «горбачовської перебудови», коли компартія почала катастрофічно втрачати роль керівної сили у суспільстві, на півострові активізувалися проросійські шовіністичні ортодоксальні сили та створені кадебістськими структурами всілякі російські організації.

Вже наприкінці 80-х – на початку 90-х років минулого століття всі вони, зібравшись і згуртувавшись у Кримській обласній раді, обраній у березні 1990 року, перехопили виплекану у Кремлі та Кримському обкомі партії ідею відтворення існуючої до війни Кримської АРСР. Зазначена ідея дозволяла банкрутуючій політичній силі ще певний час перебувати на плаву, а проросійським організаціям, які намагалися відірвати Крим від України, надавала шанс сподобатись російським виборцям.

На тлі загальної демократизації політичного та громадського життя в Україні, яка спостерігалася наприкінці 80-х – початку 90-х років минулого століття, час для реалізації, по

ДО 25-ЛІТТЯ ВІД ДНЯ ПРОВЕДЕННЯ

ПЕРШИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ КРИМУ: ЙОГО МІСЦЕ ТА РОЛЬ У ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСАХ

Крим у 90-ті роки

суті, антиукраїнських задулів виявився досить вдалим і не викликав громадського спротиву.

Лише незначна частина кримського соціуму у той час усвідомлювала небезпеку для України реалізації ідеї відтворення Кримської автономії з комуношовіністичними проросійськими керманічами. Добре це розуміла і свідомо українська інтелігенція та невелика група керівників різного рівня, яких обрали у 1990 році до Кримської обласної ради. Це були пере-

важно очільники сільських районів, великих заводів, голови колгоспів та директори радгоспів.

Різноманітні демократичні організації на кшталт «Меморіалу», «Демократичної платформи», Народного Руху, Товариства відродження української мови, а згодом і Спільки офіцерів України, осередків Республіканської та Демократичної партії, «Просвіти» ще були нечисленні та слабкі і не могли ефективно протидіяти комуно-російській республіканській ідеї.

ськими ідеологами. Його першим головою було обрано відомого українського поета, керівника Кримської обласної організації Спільки письменників України Данила Кононенка, а згодом – професійну артистку українського театру Аллу Петрову. ТУМ зосередило свою увагу на відродженні та розбудові українського шкільництва.

Від себе зазначу, що українська громада Криму і створені нею громадські організації та осередки місцевих демократичних партій як до, так і після проголошення незалежності України не стояли осторонь від тих процесів, які відбувалися у Криму.

Активне українське середовище не підтримувало багровський референдум про відновлення Кримської АРСР. Ми добре розуміли, що у законний спосіб створюється небезпечний російський анклав, який у будь-який слушний момент буде вимагати виходу з України. Як і можна було передбачити, 32% кримського населення на референдумі висловилися «за» відтворення Кримської (практично російської) АРСР. Незаперечним є і той факт, що саме на цьому референдумі кримська влада успішно випробувала технологію фальшування всіх наступних виборчих кампаній.

На жаль, комуністична та проросійська більшість у тогочасній Верховній Раді України не змогла протидіяти згуртованій позиції депутатів від Криму та керівництва кримського обкому та облвиконкому і 12 лютого 1991 року прийняла Закон «Про відродження Кримської автономної радянської соціалістичної республіки», за який проголосувало 253 депутати ВР України.

Таким чином, 22 березня 1991 року проросійська обласна рада народних депутатів була перетворена у Верховну Раду Кримської АРСР. Отже, колишні депутати обласної ради отримали невідконтрольні навіть комуністичній Верховній Раді УРСР права. Тому цілком закономірно, що у відповідь на проголошення ВР України 24 серпня 1991 року незалежності України над-

звичайна сесія Верховної Ради Кримської АРСР 4 вересня 1991 року прийняла сепаратистську декларацію про Державний суверенітет Криму.

Період з весни 1991 року до березня 1995 року – один із найбільш складних і драматичних після прийняття Декларації про державний суверенітет України та проголошення її незалежності 24 серпня 1991 року.

Українські громадські організації Криму і громади всіх національно-демократичних патріотичних партій гідно пройшли цей нелегкий шлях. Жодна з цих сил не зрадила українській державницькій ідеї, хоч і допомога з боку владного центру була мінімальною.

Потужною мобілізаційною силою для української громади Криму, ідеологічним орієнтиром у її діяльності став Перший всевітній форум українців, проведений напередодні святкування першої річниці незалежності України. Громада Криму без будь-якого втручання місцевих органів влади сформувала в межах визначеної для кожної області квоти делегацію.

Сьогодні, безумовно, важко назвати всіх делегатів від Криму. Пригадую, що першими делегатами, крім мене, були Данило Кононенко, Алла Петрова, Василь Богуцький, Павло Власенко, Федір Артеменко, Тетяна Захарова, Василь Стефанюк, Василь Савенко та інші.

Велелюдний і добре організований Перший всевітній конгрес українців, яким опікувався віцепрем'єр-міністр і учений, академік НАН України Сергій Комісаренко, відіграв важливу державотворчу роль. По-перше, він консолював українців усередині самої України, а через численну зарубіжну діаспору з багатьох країн світу показав, що на мапі світу з'явилась нова європейська країна – Україна.

Саме після цього конгресу розпочалася лавина міжнародних визнань нашої держави.

ДАЛІ БУДЕ...

13 ЛИСТОПАДА 2017 РОКУ ВИПОВНИТЬСЯ 80 РОКІВ ЗНАНОМУ НЕ ЛИШЕ В КРИМУ, А Й ПО ВСІЙ УКРАЇНІ КОБЗАРЮ І БАНДУРИСТУ ОСТАПОВІ КІНДРАЧУКУ. ВІН – УЧЕНЬ ОЛЕКСІЯ НИРКА, ЗАСНОВНИКА І КЕРІВНИКА ЯЛТИНСЬКОЇ КАПЕЛИ БАНДУРИСТІВ, З ЯКИМ НАПРИКІНЦІ 1980-Х СТВОРИВ У ЯЛТІ ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІМ. АМВРОСІЯ МЕТЛИНСЬКОГО, ЩО ПІЗНІШЕ БУЛО РЕОРГАНІЗОВАНО В ЯЛТИНСЬКЕ МІСЬКЕ ТОВАРИСТВО «ПРОСВІТА» ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА. КРИМ ТОГО, ОСТАП КІНДРАЧУК ЩЕ Й АКТИВНИЙ ДОПИСУВАЧ НАШОЇ ГАЗЕТИ. З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ ШАНОВАНОГО АВТОРА МИ ПРОПОНУЄМО УВАЗІ ЧИТАЧІВ ЙОГО РОЗДУМИ «ЧИ МОЖЛИВО ПЕРЕСИЛИТИ НЕМОЖЛИВЕ?» З НАШОГО АРХІВУ. І ХОЧ ПИСАЛАСЬ ЦЯ СТАТТЯ МАЙЖЕ 20 РОКІВ ТОМУ, ПРОТЕ ПИТАННЯ, ЩО ПОРУШУЮТЬСЯ В НІЙ, СЬОГОДНІ АКТУАЛЬНІ, ЯК НІКОЛИ.

НАШ АРХІВ

Певне, уже весь світ знає, що найнеможливішою річчю в природі є спроба примирити українців з... українцями. З історії відомо: на початку нинішнього тисячоліття (що через два роки вже минеться) для тодішніх Ігорів, Мстиславів, Всеволодів найгіршими ворогами були не хижі орди печенігів, половців, монголів з їхніми спробами знищити Русь-Україну, а єдинокровні брати: Яро-слави, Бориси, Гліби...

**ОСТАП КІНДРАЧУК,
ЧЛЕН ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
СПІАКИ КОБЗАРІВ**

І як би жагуче автор «Слова о полку Ігоревім» не закликав наших предків до єдності, їх нічому не навчила й середина цього тисячоліття, коли для одних гетьманів, кошових отаманів, полковників і простих козаків, кожний з яких був прикладом самозречення і мріяв про героїчну смерть за єдність і щастя рідного народу, найнепримиреннішими противниками були не польські, московські чи османські полчища поневолювачів і нищителів козацької розкіш-волі, а – інші такі ж гетьмани, отамани, козаки, не менш налаштовані на єдність і добробут рідного краю...

Навчившись побивати козаків Виговського козаками Пушкаря, козаків Дорошенка – козаками Брюховецького, Многогрішного, Самойловича, а козаків Мазепи – козаками Скоропадського, наш самозваний «старший брат» згодом, через сотні років, із здивуванням переконався, що й наприкінці тисячоліття іменем Соборної України найлегше побити українців Петлюри українцями Махна, бандерівців – ковпаківцями, рухівців – республіканцями тощо.

І, дійсно, нині у справі повернення України до ГУЛАГівського колгоспу для нинішнього «старшого брата» українці є єдиною надійною силою, здатною побороти саму

ФОТО З ВІДКРИТИХ ДЖЕРЕЛ

ЧИ МОЖЛИВО ПЕРЕСИЛИТИ НЕМОЖЛИВЕ?

себе, як це вони успішно продемонстрували перед нашествиям орд Батия, Петра I, Муравйова тощо. А тому цей самий «брат» спокійно, без метушні, руками українських народних обранців готує неоімперську прихватизацію України за білоруським сценарієм, терпеливо очікуючи, як на духовній ділянці українського життя московські, київські, автокефальні, греко-католицькі ієрархи, а в миру – провідники різноманітних партій державницького спрямування самоанігілюються під традиційними лозунгами всеукраїнської єдності.

Чи могли піти проти власної природи українці південнобережної діаспори в Криму, об'єднані в культурно-національні осередки «Просвіти», «Союзу українок», УРП, кожний з яких у різні часи мав до сотні активістів?

Ялтинські шовіністично налаштовані керівники спочатку демонстрували чудеса винахідливості, гальмуючи легалізацію українських організацій. Потім, стомившись, вони вже були готові на поступки навіть щодо навчальних та інших закладів, аж тут раптом їм допомогли самі українці,

ведені незнищеною національною ментальністю. Декілька років тому (1993 р.) вони вирішили реалізувати ідею священного єднання всіх українських організацій під спільним дахом «Конгресу українців Південного берега Криму» і вже в перший поконгресовий день подарували місцевим шовіністам ялтинський варіант української Великої Руїни XVIII ст., коли за владну булаву одночасно боролись п'ять гетьманів. Кінцевий результат цієї міні-руїни виявився приголомшливо знайомим і банально-традиційним: двоє однодумців і організаторів Конгресу стали найнепримиреннішими в світі і абсолютно незалежними одне від одного головами (а точніше – головою і головиною), але вже не Конгресу, а того, що від нього лишилося, – безмістовної вивіски. Ці двоє (не називатиму прізвищ, бо й так усі знають), розпочавши «воєнні дії» між собою в стінах ялтинської «Просвіти», заспокоїлись лише тоді, коли мешканці Алупки в паніці від неї відчалили й заснували в себе алупкинську «Просвіту», а на полі «бою» залишився лише десяток загартованих і непохитних просвітян-ветеранів. Основна ж маса ялтинських просвітян, як в часи ординських наскоків, подалась під омофор греко-католицької громади, звідки їх нині і трактором не затагнеш у «Просвіту», бо лише при згадці про баталії шановних «конгресменів» вони здригаються й досі, як люди під час бомбардувань...

...І все ж, незважаючи ні на що, я люблю свій український народ, бо завдяки лише йому, а не комусь іншому до мене жили і успішно боролись за рідний край мої предки, вслід за якими з'явився і я з моїми дітьми та онуками. Бо демонстрував мій народ дивовижні приклади єднання не тільки в братських могилах після масових сталінських розстрілів, але й у переможних полках князя Олега й Святослава або гетьманів Сагайдачного й Хмельницького, в рядах Січового Стрілецтва й загонах УПА, на референдумі 1991 року.

Ось і тепер, очікуючи вибори вирішального березня 1998 року,

я з оптимізмом надіюсь на багатовіковий інстинкт самозбереження мого народу, який мусить зупинити ніким не стримуваний в Україні розгул руйнівних імперських, шовіністично-русифікаторських сил.

І якщо комусь особисто не подобається якийсь конкретний лідер, не забуваймо, йдучи на вибори, що в його організації зібрана найщиріша, найдобріша, найсамовідданіша частина українського народу. А тому, щоб до влади знову не прийшли ті, хто сьогодні з депутатських трибун, з бюрократичних кабінетів, з телевізійних екранів і сторінок газет зневажає український народ, його мову й державу, готуючи всім нам, – і активістам, і нейтральним спостерігачам, – роль робочого бидла на великоімперській фермі або роль гарматного м'яса на вогняному порубіжжі від Таджикистану до Кавказу і нового Придністров'я, ми мусимо віддати перевагу хай менш досвідченим, але відданим Україні політикам, які не побіжать, подібно до «президента» Мешкова, з Криму за кар'єрою в чужу білокам'яну столицю, а разом з нами залишаться будувати «свою правду в своїй хаті». Патріотично-державницькі сили мусять перемогти, бо інакше всіх нас очікує імперська чорна діра, – однакова для всіх: як для лідерів національних організацій, так і для тих, хто нікого не підтримує; згадаймо часи сталінщини! Припинімо дріб'язкове гиркання між собою! Вгляньмося ще й ще раз у ті сторінки нашої історії, де закарбована наша національна саморуїна через розбрат і сварку, й жахнімося їх! Думаймо лише над варіантами нашої спільної злагоди, категорично уникаючи взаємних характеристик типу «сякий» та «отакий»!

Здивуймо ще раз світову спільноту, як це ми зробили в грудні 1991 року, і докажімо, що вміємо здійснювати неможливе, тобто побороти власну національну ментальність самоїдства!

(ПОДАНО ЗІ
СКОРОЧЕННЯМИ)

«Кримська світлиця». –
№ 5-6. – 23.01.1998 р.

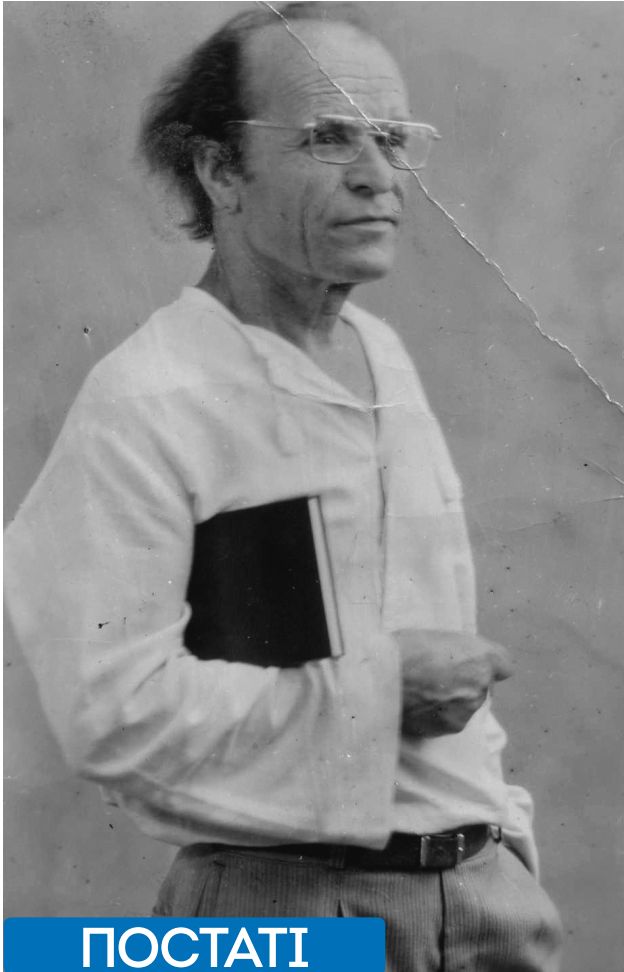

ФОТО: СМЕРШ ОАРКЕВ

ПОСТАТІ

«ТОЙ, ХТО ЗОРЯМИ
ЗАСІЯВ НЕБО, НЕ
ЛИШИВ НІ СЛОВА
НАМ ПРО СЕБЕ...»

Поет Микола Самійленко народився 11 листопада 1917 року. Його довге і непросте життя ще знайде свого біографа, бо воно того варте – воно захоплює вже в усних розповідях тих, хто з ним перетинався в житті, у дружніх і родинних оповідях. Втім, поети стискають слово так, що можуть висловити найголовніше єдиним коротким періодом.

МАКСИМ ДУБОВ'ЯЗ

«...Історія моя дуже проста, – писав поет у книзі «Нецензурний Стус». – Слово мене туди завело, в неволю, і слово мене врятувало. Навколо слова я живу все життя. Справа в тому, що я засуджений був контррозвідкою СМЕРШ за співробітництво в пресі УПА – це сьогоднішній Рух. Це народне повстання. Тільки того, що тоді боротьба йшла зі зброєю, бо між двома ворогами. Сьогодні ми воюємо словом, без зброї, не криваво. Дай Бог дійти нам свого цією доро-

гою! Тією дорогою ми знали, що не дійдемо, але виходу другого не було. Я сімнадцятого року народження, а то був сорок четвертий рік. Мені було двадцять шість років. Я мав освіту університетську, філологію кінчав. Сам я з Дніпропетровщини родом, з села Спаського. Сім'я моя неписьменна. Я один якось вирвався з сім'ї...»

Він не встиг «розгорнутися» за фахом: настала війна, а потім були сталінські табори й заслання до Казахстану. Серед його сусідів у місцях ув'язнення був, зокрема, Лев Гумі-

льов: Микола Омелянович свідчив, що син великої російської поетеси Анни Ахматової – севастопольської українки Ганни Горенко – українську розумів абсолютно...

Отриманий у засланні диплом технікуму згодом дозволив поетові, який нишком перебрався до Києва, заробляти на прожиття, годувати родину, допомагати людям. Одним з тих, кому поет сприяв пережити скрутні життєві обставини, використовуючи фах і посаду, був Василь Стус.

Був у біографії поета й Крим. Про це пише його донька Леся Самійленко:

«Повернувшись після Карлагу та заслання з Казахстану до України, мій тато працював інженером-будівельником. Коли його нагородили путівкою до кримського санаторію, ми з мамою поїхали туди його провідати. Тоді мені було років десять, і я дуже здивувалася, що батько якось не надто радо нас зустрів... Після повернення з Криму тато розповів, що в санаторії завгоспом працював чоловік, який був одним з найлютіших охоронців у Карлазі і люто ненавидів українців. Він не лише впізнав батька, а й кинувся ледь не обійматись, почав розпитувати, як він і де, та розповідати, що за вірну службу отримав винагороду у вигляді переселення до Криму, де тепло, та ще й добру роботу дали...»

Цій розповіді додає драматизму одна суттєва деталь, яку донька поета не виокремлює у спогадах. Її мама – дружина Миколи Самійленка, що десять років чекала на його повернення з таборів, була з ним у засланні і після цього прожила з ним ще сорок літ, і без якої український поет не міг жити настільки, що сам помер незабаром після її відходу в інший світ, – була... з кримськотатарського роду. Її бабусю звали Ельмаз...

...Крим не просто посідає важливе місце в історії українців. Він – у нашій крові.

КАЛЕНДАР КРИМУ
ПО-УКРАЇНСЬКИ

ПОСТАТІ

1 Листопада 1970 Р. – у селі Рюмшине Джанкойського району народився захисник України **Ігор Брошак**. Після його наро-

дження батьки повернулися до рідного села Несолонь Новгород-Волинського району

Житомирської області. Здобув освіту зварювальника, водія, працював трактористом і комбайнером, до війни часто їздив на заробітки. Мобілізований 24 квітня 2015 року; за свідченнями односельців, до війська пішов замість старшого сина. Служив солдатом 101-ї окремої бригади охорони Генерального штабу ЗСУ. Загинув 19 червня 2016 року під час виконання бойового завдання в зоні проведення АТО внаслідок поранення у скроню. Залишив дружину і чотирьох дітей. Похований у батьківському селі.

7 Листопада 1941 Р. – у Сімферополі народилася

Людмила Лятецька – Герой України, головний лікар Херсонської дитячої облас-

ної клінічної лікарні (1981-2015 рр.), раніше – керівник районної лікарні Каланчацького району Херсонської області протягом 17 років. Заслужений лікар України.

8 Листопада 2014 Р. – в Ялті помер **Володимир Навроцький** – український вчений, доктор

медичних наук, професор, громадський діяч. Народився 6 червня

1928 р. у Полтаві. Рідкісний знавець кримської кліматотерапії. Досліджував життя і творчу біографію низки видатних українців Криму. Ініціатор відновлення музею Коцюбинського у Сімеїзі. Старшина Ялтинського козацького куреня. Доклав зусиль до вивчення Ялти, в якій прожив 60 років, як краєзнавець. Одна з його основних знахідок – Козацька віха на околицях Ореанди.

10 Листопада 1887 Р. – у Сімферополі народився

Віктор Куц – генерал-хорунжий, начальник розвідвально-го відділу Дієвої армії УНР. У грудні 1919 року

був інтернований польською владою. 28 лютого 1927 р. у Польщі було створено секретний осередок у штаб-квартирі військового міністра, яким був Юзеф Пілсудський. Цей осередок складався з українських посадових осіб, виконував роль штабу військово-повстанської армії УНР до

1939 року. Спочатку його очолював генерал Віктор Куц. Передавши справи генералові Павлу Шандруку, до 1939 року виконував обов'язки штатного співробітника і члена Українського комітету з призначення українських офіцерів на службу за контрактом у польській армії згідно з таємною польсько-українською угодою 1927 р., за якою українська армія мала бути польським союзником у разі польсько-радянської війни. Співорганізатор Українського військово-історичного товариства у Польщі. Автор багатьох публікацій з історії Визвольних змагань. Помер 21 листопада 1942 р. у Варшаві.

ПОДІЇ

1 Листопада 1955 Р. – українською мовою починає виходити газета «Радянський Крим».

6 Листопада 1959 Р. – відкрито рух на міжміській тролейбусній лінії Сімферополь-Алушта.

Відкриття тролейбусної лінії Сімферополь-Алушта

ІГОР МІТРОВ: «У НАС НАЗАВЖДИ ЗАЛИШИТЬСЯ НАШ СІМФЕРОПОЛЬ...»

ТВОРЧІСТЬ НАШИХ ЗЕМЛЯКІВ

Ігор Мітров – поет, перекладач, літературознавець. Народився 1 вересня 1991 р. у Керчі. Закінчив Інститут філології КНУ ім. Т. Шевченка. Лауреат літературних конкурсів «Гранослов» (2015), «Смолоскип» (2017). Учасник літературної формації «Літ-стейдж» (Київ), літературного ордена імені святого Зіберта Світлого (Київ). Готує до друку дебютну збірку. Вірші друкувалися в літературних альманахах та періодиці.

БІЛІ СМУГИ

вріс у стіну головою
у стіну бетонну ніби катрен
українського поета-
шістдесятника
коріння голови
нечисленні звивини мозку
білі смуги
канати
між тваринами
й над
троє великих
ними прямують
свята трійця
вбила дівчинку
мою
мою дитину
кольорову ніби
перший кадр
удару в око
я принципово білими
клавішами повзу
тримаюся відчайдушно
за канат-струну-звивину
страх упасти
божевільними пальцями
рахманінова награв
меґгі
кохана сестро
виламай стрілки в годинника
барабань ними по моїй голові
заки яблуневий цвіт
з очей не полетить
білий метроном
у стіні пробиває діру
в шістдесяті
з діри
брудний гітари звук
лізерґіновий сміх
абстинентний страх
аж тут
дитина підповзла
біла неначе смуги
свіжої дорожньої розмітки
закричав
не своїм голосом
мат
лому королю

заплющені очі і жодних гарантій
це літо наповнює мозок сонцем
п'яний стівен вмирає щоранку
підступні сирени співають солодко
оголена вулиця сублімує
тече крізь будинки в відкрите
море
мерці безбілетні регочуть в
трамваях
бомжі пророкують кінець історії

життя це небо без жодної хмари
вже чверть століття триває засуха
це літо наповнює мозок маревом
єдине питання – чи стане духу?
місто робить подвійне сальто
гарячий пісок виїдає очі
квітнуть сірим пожежі звалищ
а спальні райони – черговим
злочиним
тебе покличе спокуслива німфа
сліпий і глухий ти підеш крізь пекло
на перехресті реальності й міфу
це літо наповнює мозок спеком
його пенелопа чекає віддано
пряде свій килим складає вірші
а він зникає у лоні харибди
він не повернеться – він уже
вирішив

БИ

ти нарізаєш хлібину
я дивлюся й поволі
сам нарізаюся
вина рівно настільки
щоби стати
чотирма рівними скибками
перша б тяглася
брудними вулицями
стала б чорною
ніби підшва
на краю світу
зупинилася б
і вниз плюнула
друга б
на сонці висохла
і сміялася б хлібними дірочками
під зубами хрумтячи
третя
хмаркою літала б
над вашими сумними пиками
а потім
крихтовим дощем
випала б
а четверта?
четверту ти б
вершковим маслом намастила
цукром притрусилася
і з'їла би
ніби й не було
чверть моя
гуляла би твоїми нутрощами
і картини писала би
у стилі клімта
би

ЛАКТОФІЛІЯ

от ти знаєш
парне молоко
воно тепле
як твої
ніздрі
як твої руки
що ти ними так і не дісталася
мого обличчя

теплою ніби
парне молоко
парне молоко
біле сонце
канівської пустелі
парне молоко
тепла дочка
крутого поета
грає весела музика
струменить красива кров
радію тобі
як нікому
хіба що
молоку теплому
ого
та це ж
ти

ЛАКТОФІЛІЯ II

коли ми бігли через лувр
я впа
бо на моїх кедах
шнурки розв'язалися
начхати здавалося б
але статую зачепив
мармурову
довгу
товсту
смерть настала
майже миттєво
пляшка молока
зі дзвоном
розбивається об голову
тепер я
полонений
я намагаюся втекти
і тепер я
полонений у квадраті
білому квадраті
писевича
сингулярність розгадав
мисливцем на молоці буду
заки засліпну

360. ПІСНЯ ПРО ВІЩОГО ІГОРЯ

це сталося того дня
коли я переїхав гадюку
велосипедом
вона виструнчилася по обидва
боки колеса
а потім обвила шпичі
і далі поїхала зі мною
вже мертва
принаймні я так вважав
кожні 360 градусів колеса
чавлячи її в одному й тому ж місці
згадалися мені тоді
брати гадюкині
і цієї миті
в миколи під стріхов
бомба си взірвала
згадалися мені тоді

аптечна емблема
чаша оповита змією
і цієї миті
я захворів
згадався мені тоді
кортасарівський клуб змії
і цієї миті
моя дитина померла
згадалася мені тоді
моя сестра
що раніше була скорпіоном
а за новим гороскопом
стала змієдержцем
і цієї миті
мене брат зрадив
кожні 360 градусів колеса
я щось згадував
аж поки не дістався місця
призначення
зміїного мису біля керчі
хотів нарешті знову
вкупатися в рідному морі
перш ніж нерозумну росію
приректи на мечі й пожежі
це сталося того дня
коли гадюка вижила
я зліз доли на березі рідного моря
і прийняв смерть
від свого велосипеда

DIE UKRAINE

твоя посмішка
схожа на тріщину в бетоні
з неї проростає трава
твої зелені зуби
зелені свята
маленькі провінційні міста я любив
бо там ти найчастіше
мені всміхалася
ну добре
ти навіть у києві
постійно мені
всміхалася
я гуляв твоїми посмішками
витоптував твої
зелені зуби
навіть у зелені свята
то нічого
думав
нові виростуть
із тих пір
як я емігрував у німеччину
ти жодного разу
мені не всміхнулася
мабуть
образилася
із тих пір
мої зелені свята
сірі ніби
сумні тротуари

СТОРІНКУ
ПІДГОТУВАВ ВАЛЕРІЙ
ВЕРХОВСЬКИЙ

У НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ «КРИМСЬКОЇ СВІТЛИЦІ»

ДЖЕДАЇ В ЧОРНИХ БЕРЕТАХ

16 листопада – день морської піхоти України. Без морських піхотинців не є боездатним жоден військовий флот світу. Їхнім завданням є насамперед захист власного узбережжя від вторгнення ворога, а також – захоплення плацдармів на ворожому узбережжі, абордаж і захоплення кораблів, диверсійні та контрдиверсійні дії. Традиції українських морпів беруть початок у козацьких походах на Крим і Туреччину. Вони завжди вірні Україні, і сьогодні – на передовій...

ГАЗЕТА «КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ»

Всеукраїнська літературно-публіцистична та мистецька газета
Виходить із 31 грудня 1992 року
Свідоцтво про реєстрацію КВ №12042-913ПР від 30.11.2006 р.

Засновники

Міністерство культури України
Всеукраїнське товариство
«Просвіта» імені Тараса Шевченка
ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса редакції

03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1;
тел.: +38 (044) 498-23-65

Видавець

Національне
газетно-журнальне
видавництво

Генеральний директор

Андрій ШЕКУН

Головний редактор

Віктор Мерзвинський

Дизайн та верстка

Марк Канарський,
Оксана Кочергіна

Поліграфічний комбінат
ТОВ «Типографія «Від "А" до "Я"»
м. Київ, вул. Колекторна, 38/40
тел.: (044) 563-18-04, 562-28-51
Розповсюдження і реклама
тел.: +38 (044) 498-23-64

Редакція не завжди поділяє
думки авторів публікацій,
відповідальність за достовірність
фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються
і не повертаються.
Редакція залишає за собою
право скорочувати публікації
і виправляти мову.

Зміст газети поширюється
на умовах ліцензії СС ВУ 3.0,
якщо відсутні інші вказівки.

Передплата на газету

Передплатна ціна на 2017 р.:
1 місяць – 12,44 грн.;
півріччя – 74,64 грн.

У передплатній ціні враховано
вартість доставки до вашої
поштової скриньки і вартість
оформлення абонементу.

Передплатний індекс

90269

Наклад 1000 прим.
Ціна договірною

45

940020

4 820157